

На основу члана 26. став 2. Закона о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде („Службени гласник РС”, број 30/10) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ
О УТВРЂИВАЊУ СРЕДЊОРОЧНОГ ПРОГРАМА РАЗВОЈА
САВЕТОДАВНИХ ПОСЛОВА У ПОЉОПРИВРЕДИ
ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2025. ГОДИНЕ

*(Објављено у „Службеном гласнику РС”, број 19/21
од 5. марта 2021. године)*

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се Средњорочни програм развоја саветодавних послова у пољопривреди за период од 2021. до 2025. године, (у даљем тексту: Средњорочни програм), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Програмом из члана 1. ове уредбе утврђују се средњорочни циљеви развоја саветодавних послова у пољопривреди, начин и рокови за остваривање наведених циљева, очекивани резултати и начин финансирања саветодавних послова у пољопривреди.

Члан 3.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број: 110-1889/2021
У Београду, 4. марта 2021. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић,с.р.

**СРЕДЊОРОЧНИ ПРОГРАМ
РАЗВОЈА САВЕТОДАВНИХ ПОСЛОВА У ПОЉОПРИВРЕДИ
ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2025. ГОДИНЕ**

Саветодавни послови у пољопривреди (у даљем тексту: саветодавни послови) у Републици Србији део су система трансфера знања и информација чијим се обављањем врши пренос знања, информација и технологије од истраживачких институција до пољопривредних произвођача.

Пољопривредно саветодавство има велики значај и допринос у општем развоју пољопривредне производње у Републици Србији.

Резултати рада у периоду 2016 - 2020. године представљени су у таб. 1-3:

1) Табела 1. Остварени резултати спроведених активности у циљу повећање конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава и других учесника у руралној економији (у даљем тексту: Табела 1);

2) Табела 2. Остварени резултати спроведених активности у циљу подизања нивоа одрживости и ефикасности рада (у даљем тексту: Табела 2);

3) Табела 3. Остварени резултати спроведених активности у циљу повезивање и јачање сарадње са другим актерима заинтересованим за развој пољопривреде и руралног развоја на подручјима која су обухваћена радом Пољопривредне саветодавне и стручне службе (у даљем тексту: ПССС), на националном и међународном нивоу (у даљем тексту: Табела 3).

Табела 1.

Редни број	Резултат	Јединица	Полазна вредност (2015. година)	Очекивана вредност (2020. година)	Остварена вредност 2019/2020. година ¹
1.	Повећан број корисника саветодавних услуга применом групних метода саветодавног рада				
1.1.	Одржавањем предавања, радионица, зимских школа, демонстрационих огледа	укупан број корисника	24.184	повећање за 30% у односу на полазну вредност	32722 ¹
1.2.	Кроз рад са задругама, удружењима, групама и огледним газдинствима	број обухваћених задругара, чланова удружења и група	2640	повећање за 30% у односу на полазну вредност	4311 ¹
1.3.	Коришћењем телевизијских и радио наступа	број телевизијских и радио наступа	3162	повећање за 30% у односу на полазну вредност	3502 ¹
1.4.	коришћењем штампаних и	број објављених текстова	3565	Повећање за 30% у односу на полазну вредност	3897 ¹

	електронских медија				
2.	Повећан број одабраних газдинстава	број одабраних газдинстава	3200	5725-8425	4751 ¹
3.	ПССС су израдиле и спроводе територијално специфичне саветодавне програме	број нових, територијално специфичних саветодавних програма	0	23-36	од 2018. године за сва одабрана газдинства израђује се План-програма развоја са циљевима који се желе постићи током периода сарадње
4.	Одржане едукације на теме: добра пољопривредна пракса, добробит животиња, заштита животне средине, очување здравља људи, животиња и биљака, добри пољопривредни и еколошки услови и одржавање земљишта у добом пољопривредном и еколошком стању, модернизација пољопривредних газдинстава, развијање конкурентности, секторска интеграција, иновације, тржишна оријентација и подстицање предузетништва	број одржаних едукација за кориснике	0	1.000-5.000	1.076
		број корисника услуга	0	6.000-30.000	10.015
5.	Усвојена листа критеријума за селекцију подржаних едукативних програма	број усвојених листа критеријума	0	1	Није усвојена листа критеријума којима се руководи при селекцији подржаних едукативних програма

¹ У колони „Остварена вредност 2019/2020. година” представљене су поједине вредности индикатора за 2019. годину (у Средњорочном програму развоја саветодавних послова у пољопривреди за период 2016 - 2020. године, дефинисана је колона Очекивана вредност 2020. године), из разлога што одређени подаци за 2020. годину нису потпуно обрађени у моменту израде овог програма.

Табела 2.

Редни број	Резултат	Јединица	Полазна вредност (2015. година)	Очекивана вредност (2020. година)	Остварена вредност 2020. година
1.	Припремљен стручни оквир за организационе промене и реструктурисање ПССС	број предложених модела за организационе промене и реструктурирање ПССС	0	0-3	
1.1.	Припремљен оквир за ефикасну дистрибуцију задатака и послова унутар саветодавног система	израђен документ	0	0-1	Израђена анализа
1.2.	Припремљен оквир за побољшање територијалне доступности саветодавних услуга	израђен документ	0	0-1	Израђена анализа
1.3.	Припремљен оквир за увођење саветодавних модула	израђен документ	0	0-1	Припремљено и реализовано 7 саветодавних модула
2.	Модернизован и иновативан приступ обављању послова ПССС-а	број ПССС-а и Овлашћених организација	24	24-38	23
3.	Одржане едукације на теме: добра пољопривредна пракса, добробит животиња, заштита животне средине, очување здравља људи, животиња и биљака, добри пољопривредни и еколошки услови и одржавање земљишта у добром пољопривредном и еколошком стању, модернизација пољопривредних газдинстава, развијање конкурентности, секторска интеграција, иновације, тржишна оријентација и	број одржаних модула за саветодавце	9	20	Реализовано је 45 едукативна модула за саветодавце
		број едукованих саветодаваца	0	230	Едуковано 189 саветодаваца

	подстицање предузетништва				
4.	Повећан број пружаоца услуга	број саветодаваца	178	230+107	206
5.	Дефинисане потребе/одсуство потреба за комерцијализацијом одређених послова ПССС	израђен документ	0	1	Израђена анализа са препорукама за даље поступање
5.1.	Припремљен оквир за подршку комерцијализацији одређених послова ПССС-а	израђен документ	0	0-1	Израђена анализа са препорукама за даље поступање
6.	Квалитет постигнутих резултата ПССС јасно праћен и процењен	израђена листа за мониторинг и евалуацију рада саветодаваца	0	1	1
7.	Повећана видљивост и препознатљивост ПССС	израђен План промоције	0	1-5	

Табела 3.

Редни број	Резултат	Јединица	Полазна вредност (2015. година)	Очекивана вредност (2020.)	Остварена вредност 2020. година
1.	Успостављена ефикасна сарадња са јединицама локалне самоуправе	број јединица локалних самоуправа са којима је на снази споразум о сарадњи	0	23	Успостављена сарадња са 116 јединица локалне самоуправе без званичних споразума
2.	Подигнут ниво транспарентности и одговорности свих учесника у саветодавном процесу	једна листа механизма за укључивање корисника услуга на свим нивоима	0	1	Званична листа није урађена. Корисници саветодавних услуга укључени у процесе дефинисања саветодавног оквира и рад Стручног савета
3.	Оснажена позиција ПССС у креирању и трансферу знања и технологије	број споразума са другим странама	0	23-36	-

4.	Остварена сарадња између сектора саветодавства и тела, институција и организација надлежних за подстицаје усмерене ка руралним подручјима	број радних тела која планирају подстицаје у којима је ПССС заступљена	0	1	Успостављена је неформална сарадња Сектора за рурални развој и ПССС у погледу планирања подстицаја и постављању критеријума за остваривање права на исте
5.	Успостављена ефикасна сарадња са истраживачким институцијама, факултетима, вишим и средњим стручним школама	број заједнички израђених и усвојених споразума	0	23-36	50 потписаних протокола о сарадњи са научноистраживачким установама, факултетима у реализацији техничко-технолошких, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју
6.	Успостављена ефикасна сарадња са међународним институцијама које се баве саветодавним радом	број заједнички израђених и усвојених споразума	1	2-5	Успостављена сарадња са EUFRAS-ом (European Forum for Agricultural and Rural Advisory Services) SEASN-ом (South Eastern Europe Advisory Service Network)

Саветодавство у Републици Србији јасно је утврђено Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени гласник РС”, број 85/14 - у даљем тексту: Стратегија). Анализом тренутног стања утврђено је да систем трансфера знања треба унапређивати. Такође, утврђено је да постоји потреба даљег повезивања са креаторима знања и за унапређењем знања и вештина, као и да је неопходна ефикаснија употреба доступних технологија и мотивација пољопривредних произвођача за прихватање иновативних техничко-технолошких решења. Квалитет опреме и укупних техничких услова за истраживање потребно је унапредити, а информације систематизовати и учинити лако доступним.

I. ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Од стратешки постављених принципа за реализацију визије развоја пољопривреде и руралних подручја Републике Србије за ПССС посебно су значајни:

- 1) раст продуктивности у сектору, на основу техничких и технолошких унапређења и иновативних производа и решења;
- 2) институционална модернизација и побољшање њихове ефикасности у управљању јавним политикама.

Циљеви Средњорочног програма у непосредној су вези са општим и оперативним стратешким циљевима који треба да допринесу реформи одређених елемената система стварања и трансфера знања, па тако и реформи саветодавног система, али и прилагођавања бројним изазовима са којима се саветодавни систем сусреће.

Општи циљ Средњорочног програма је унапређење резултата рада ПССС. Анализом тренутног стања и постигнутих резултата у програмском периоду 2016-2020. године (таб. 1-3.) утврђено је да су у претходном петогодишњем периоду, знатно унапређени одређени резултати рада ПССС. У наредном програмском периоду треба вршити стабилизацију и оптимизацију појединих сегмената рада ПССС, али и тежити унапређењу оних у којима нису постигнути задовољавајући резултати. Такође, треба успоставити и развијати нове методе рада у складу са бројним изазовима са којима се пољопривреда сусреће, а у циљу општег унапређења трансфера знања у Републици Србији.

Средњорочни програм дефинише следеће специфичне циљеве:

- 1) повећање конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава и других учесника у руралној економији;
- 2) подршка јачању свести о здрављу биља и производњи здравствено безбедне хране;
- 3) подршка смањењу утицаја климатских промена на пољопривредну производњу;
- 4) повећање одрживости и ефикасности рада;
- 5) повезивање и јачање сарадње са другим актерима значајним за развој пољопривреде и руралног развоја на подручју рада ПССС, националном и међународном нивоу.

Циљ из става 4. тач. 2) и 3) овог дела је посебно издвојен због потребе подизања свести код пољопривредних произвођача о:

- 1) значају заштите и очувања здравља биља у погледу стварања услова за производњу довољних количина хране за растућу људску популацију и у погледу заштите животне средине и очувања екосистема;
- 2) климатским променама и мерама које је неопходно предузети ради повећања капацитета адаптације како би се кроз одговарајуће планиране промене у пољопривреди умањили потенцијални негативни ефекти климатских промена на даљи развој пољопривреде и руралне економије.

Остваривање средњорочних циљева развоја саветодавних послова очекује се спровођењем активности утврђених овим програмом у периоду од 2021. до 2025. године, а реализација конкретних активности обављаће се у складу са динамиком утврђеном Годишњим програмом развоја саветодавних послова у пољопривреди (у даљем тексту: годишњи програм).

II. НАЧИНИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЦИЉЕВА

Приоритет рада ПССС је помоћ корисницима саветодавних послова, пољопривредним произвођачима у доношењу одлука које ће им помоћи да остваре своје циљеве. У складу са наведеним, ПССС обавља саветодавне послове прописане Законом о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде кроз саветодавне активности, тако да оне буду усмерене на што већи број непосредних корисника, пољопривредних произвођача, задруга, удружења и асоцијација произвођача, као и других друштвених група у руралним срединама уз интензивније коришћење иновативних комуникацијских технологија.

Активности ПССС обављаће се организовано, и то:

- 1) применом индивидуалних метода рада кроз рад са одабраним, FADN газдинствима (Farm Accountancy Data Network), пољопривредним газдинствима која су обухваћена саветодавним модулом и осталим пољопривредним газдинствима;
- 2) применом групних метода рада кроз одржавање предавања, радионица, трибина и зимских школа и организовањем посета огледним газдинствима, извођењем демонстрационих огледа, као и кроз рад са задругама, удружењима, асоцијацијама и групама пољопривредних произвођача;
- 3) применом масовних медија: телевизије, радија, електронских и штампаних медија, као и друштвених мрежа;
- 4) праћењем, прикупљањем и дисеминацијом података;
- 5) развојем и применом расположивих комуникационих технологија.

1. Повећање конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава и других учесника у руралној економији

Анализом саветодавног рада у периоду 2017-2020. године, утврђен је утрошак радног времена за обављање саветодавних активности применом различитих метода рада, који је приказан у Табели 4. Учешће утрошеног радног времена за обављање саветодавних активности применом различитих метода саветодавног рада у укупном радном времену које је остварио саветодавац у периоду 2017-2020. године (у даљем тексту: Табела 4).

Табела 4.

Редни број	Метод саветодавног рада	2017.	2018.	2019.	Учешће у укупном радном времену у 2020. години (%)
1.	Одабрана газдинства	22,26	26,74	27,27	28,46
2.	Остала газдинства	13,01	12,82	12,76	13,31
3.	Газдинства која су у Модулима	1,65	5,89	5,51	5,31
4.	Апликациони обрасци	2,92	3,23	2,62	2,79
5.	FADN газдинства	10,39	10,62	12,49	12,62
6.	Индивидуалне методе рада	50,23	59,30	60,65	62,49
7.	Предавања	4,56	7,40	6,98	6,17
8.	Радионице	3,65	3,51	2,94	2,97
9.	Трибине	8,57	4,21	3,94	3,76
10.	Зимске школе	1,78	1,82	1,89	1,85
11.	Огледна газдинства	2,31	1,89	1,94	1,90
12.	Демонстрациони оглед	2,36	2,76	2,76	2,77
13.	Рад са задругама, групама, удружењима и асоцијацијама	1,20	1,13	1,16	1,21
14.	Груписне методе рада	24,43	22,72	21,61	20,63
15.	Телевизијски, радио, штампани и електронски медији	15,23	14,24	13,68	13,13
16.	Коришћење мас медија	15,23	14,24	13,68	13,13
17.	Извештаји (систем тржишних информација у пољопривреди Србије- СТИПС, статистички завод Европске уније - Statistical Office of the European Communities - EUROSTAT и агропонууда)	10,11	3,74	4,06	3,75
18.	Прикупљање и дисеминацију података	10,11	3,74	4,06	3,75
19.	Укупно 6+14+16+18	100,00	100,00	100,00	100,00

Индивидуални приступ је најчешће коришћен метод рада ПССС у Републици Србији и спроводио се кроз посете саветодаваца одабраним, FADN газдинствима, пољопривредним газдинствима која су обухваћена саветодавним модулом и осталим пољопривредним газдинствима. Учешће утрошеног радног времена за обављање саветодавних активности применом индивидуалних метода саветодавног рада у укупном радном времену повећавало се због већег радног ангажовања на одабраним газдинствима, али и због повећања броја газдинстава обухваћених применом ових метода рада. Од 2018. године постоји знатно повећање броја газдинстава укључених у саветодавне модуле.

Учешће утрошеног радног времена за обављање саветодавних активности применом групних метода саветодавног рада, масовних медија и праћењем, прикупљањем и дисеминацијом података у укупном радном времену се смањивало у периоду 2017 - 2020. године. Такође, смањивао се и број корисника, пољопривредних произвођача којима је пружен савет и информација применом ових метода рада.

Преглед броја корисника саветодавног рада у периоду 2017 - 2019. године, коришћењем различитих метода приказан је у Табели 5. Преглед броја корисника којима је пружена помоћ, савет или информација у периоду 2017 - 2019. године, коришћењем различитих метода саветодавног рада (у даљем тексту: Табела 5).

Табела 5.

Редни број	Метод саветодавног рада	2017.	2018.	2019.	Број корисника просек 2017-2019
1.	Индивидуалне методе рада	40.718	48.967	44.864	44.850
1.1.	Одабрана газдинстава	3.324	4.964	4.751	4.346
1.2.	Остала газдинстава	26.822	31.040	30.099	29.320
1.3.	Газдинства која су у Модулима	133	847	817	599
1.4.	Попуњени обрасци и израђени бизнис планови	9.571	11.105	8.043	9.573
1.5.	FADN газдинства	868	1.011	1.154	1.011
2.	Групне методе рада	42.067	39.226	35.488	38.917
2.1.	Предавања	14.936	15.122	13.737	14.589
2.2.	Радионице	3.731	3.755	3.076	3.514
2.3.	Трибине	12.745	9.740	8.764	10.408
2.4.	Зимске школе	3.414	3.095	3.112	3.237
2.5.	Демонстрациони огледи	3.027	3.213	2.380	2.873
2.6.	Рад са задругама, удружењима	2.712	2.733	2.766	2.737
2.7.	Рад са огледним фармама	1.502	1.568	1.653	1.574
3. ²	Укупно 1 + 2	82.785	88.193	80.352	83.767

Повећање конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава и других учесника у руралној економији постиже се радом на развоју стручних компетенција, побољшању нивоа знања и информисаности, као и кроз развијање способности радне снаге на газдинствима, подизање свести и мотивисаности за даљим образовањем.

Како би се постигло повећање конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава и других учесника у руралној економији, неопходно је спровести следеће активности:

1) развој оквира за повећање броја корисника саветодавних услуга кроз промовисање и подршку групним и масовним методама саветовања

Анализом је утврђено да је број корисника саветодавног рада применом традиционалних групних метода (предавања, радионице, трибине, зимске школе и демонстрациони огледи) повећан са 24.184, колико је износио у 2015. години на 32.722 у 2019. години, што представља повећање од 35% . Анализа је показала и да се број корисника обухваћених применом традиционалних групних метода саветодавног рада смањивао од 2017. до 2019. године.

² У укупном броју корисника саветодавног рада у периоду 2017 - 2019. године, могуће је понављање једног истог корисника на више различитих догађаја.

Из наведеног произилази да постојеће групне методе саветодавног рада треба примењивати и у наредном програмском периоду како би се одржао број корисника. У смислу повећања броја корисника, посебну пажњу треба посветити раду са групама пољопривредника, задругама и удружењима али и њиховом формирању. Групе морају бити тематске, а у смислу међусобне повезаности чланова хомогене или кохезионе, са развијеном комуникационом структуром и установљеним руковођењем.

Применом иновативних технологија комуникације (коришћењем иновативних дигиталних алата и дигиталних комуникацијских метода) унапређењем коришћења мас медија, ПССС ће саветодавне услуге учинити лакше доступним великом броју корисника.

2) наставак примене индивидуалних метода рада уз развој саветодавних модула, односно индивидуалних саветодавних програма

ПССС и Овлашћена организација за обуку и усавршавање пољопривредних саветодаваца и пољопривредних произвођача (у даљем тексту: Овлашћена организација) у зависности од економских, социјалних, културолошких и природних предиспозиција и ограничења подручја на којем се обављају саветодавни послови, креираће саветодавне модуле, односно индивидуалне саветодавне програме прилагођене одређеној групи корисника са циљем оснаживања диверзификације у руралној економији, унапређењу производње, добијања производа вишег степена финализације, додавања вредности производима и унапређењу пласмана.

Програмом ће се подржати рад ПССС на промоцији нових начина продаје пољопривредно прехрамбених производа и употребе електронске трговине у циљу скраћења тржишних ланаца, приближавања потенцијалним купцима, смањења трошкова и бољој видљивости на тржишту.

3) усклађивање и даље проширење едукативних и тренинг програма који доприносе ефикаснијем спровођењу реформисаних политика, правних аката и коришћењу националних и програма Европске уније за подршку пољопривреди и руралном развоју

Едукација корисника саветодавних услуга биће усмерена на добру пољопривредну праксу, добробит животиња, заштиту животне средине, очување здравља људи, животиња и биљака, Добри пољопривредни и еколошки услови (GAEC), одржавање земљишта у добом пољопривредном и еколошком стању, модернизацију пољопривредних газдинстава, развијање конкурентности, секторску интеграцију, иновације и информационо комуникационе технологије, тржишну оријентацију, маркетинг, продају и подстицање предузетништва и задружних принципа.

Пољопривредним произвођачима биће на располагању информације из законодавног оквира Европске уније у делу који се односи на Заједничку пољопривредну политику и рурални развој;

Селекција едукативних програма у намењених корисницима саветодавног рада биће изведена уз поштовање утврђених критеријума и уз посебно уважавање потреба корисника.

4) подршка ПССС у креирању и трансферу знања и технологије у пољопривреди, односно промоцији и имплементацији модерних производних пракси, савремених технолошких достигнућа као и иновација у областима које су битне за пољопривреду и рурални развој

Развојем планирања, постављања, извођења демонстрационих огледа, начина прикупљања, обраде података а касније и дисеминације истих, великом броју пољопривредних произвођача, на њима близак начин, могу бити пренета знања из модерних производних пракси, представљена различита технолошка достигнућа и иновације у областима које су битне за пољопривреду и рурални развој.

ПССС ће свој рад усмерити на промоцију могућности употребе прецизне пољопривреде на газдинствима, као и њених предности (оптимизација производње, прикупљање великог броја објективних података чијом обрадом кроз различита софтверска решења и програме се даје могућност за доношење одговарајућих одлука и лакше управљање пољопривредном производњом) у циљу постизања већих ефеката у производњи, смањења улагања и постизања већих приноса.

Рад ПССС ће се одвијати и у правцу унапређења прикупљања и обраде техничко-технолошких и економских података на газдинствима кроз употребу различитих дигиталних алата за анализе тих података, што ће допринети унапређењу управљања подацима на газдинству и управљања газдинством.

2. Подршка јачању свести о здрављу биља и производњи здравствено безбедне хране

Рад ПССС током програмског периода биће посебно усмерена на подизање свести пољопривредних произвођача о важности заштите здравља биља у циљу заштите животне средине, подстицања економског развоја, одрживе пољопривреде и производње здравствено безбедне хране. Едукацијом пољопривредних произвођача за правовремено, превентивно деловање доведиће до избегавања и правовременог санирања последица неконтролисаног утицаја штетних организама. С тим у вези неопходно је спровести следеће активности:

1) укључивање модула на тему примене интегралне заштите биља у едукативни и тренинг програм за пољопривредне саветодавце

Наставиће се интензивна едукација саветодаваца из области заштите биља везана за кључне теме у биљној производњи, а везано за здравље биља и безбедност производа, достизање стандарда у производњи, увођење и унапређење стандарда и елемената интегралне производње, информације о новим, инвазивним штеточинама и болестима.

У циљу подршке увођењу и примени интегралне пољопривреде неопходно је интензивније промовисање правилне примене средстава за заштиту биља. Рад ПССС ће бити усмерен и на стално праћење Листе регистрованих средстава за заштиту биља, као и ЕУ прописа којим се уређује ова област. Правовременим информисањем пољопривредним произвођачима би се омогућило несметан пласман производа код нас и на тржиште Европске уније.

2) унапређење капацитета Прогнозно извештајног система Србије (у даљем тексту: ПИС)

Одлуке које се тичу заштите биља морају бити засниване на доброј припреми и подацима уз редовно праћење и добијање раних информација о упозорењима и о новим претњама. Да би квалитет пружених савета пољопривредним произвођачима на тему заштите биља био на задовољавајућем нивоу, неопходно је да исти буде заснован на прецизним подацима ПИС-а Србије. Јачањем људских и техничких капацитета овог система подиће се прецизност података на виши ниво, а број корисника савета ће бити већи.

3) подршка у повезивању са научноистраживачким институцијама у земљи и иностранству

Повезивање је неопходно како би се испратиле иновативне праксе и технологије, као и трендови у развоју ове области.

Потребно је да се повежу најважнији учесници процеса стварања и ширења знања (AKIS) у Републици Србији, са сличним учесницима у иностранству, али и на регионалном, европском и светском нивоу.

3. Подршка смањењу утицаја климатских промена на пољопривредну производњу

Климатске промене имају значајан утицај на пољопривредну производњу. Посебно је угрожена биљна производња (ратарство, повртарство, воћарство и виноградарство), али су такође угрожени и сточарство и рибарство, а преко њих и прехранбена производња. Једна од последица промењених климатских услова је и појава нових штеточина, болести и корова. Климатске промене могу деловати штетно у погледу смањења или губитка агробiodиверзитета. У Републици Србији услед климатских промена угрожене бројне аутохтоне популације и старе сорте и расе које су биле еколошки прилагођене одређеним областима.

Ради пружања подршке смањењу утицаја климатских промена на пољопривредну производњу неопходно је спровести следеће активности:

1) укључивање модула на тему смањење утицаја климатских промена на пољопривредну производњу у едукативни и тренинг програм за пољопривредне саветодавце

Реализација едукативних модула током петогодишњег, програмског периода омогућиће пољопривредним саветодавцима да прате промене у овој области и сходно стеченим знањима да сагледају ризике и перманентно прилагођавају савете за мере адаптације пољопривредне производње на климатске промене, а у циљу обезбеђења стабилне и успешне пољопривредне производње.

2) повезивање ПССС са релевантним институцијама надлежним за ову област

ПССС активном учешћем у успостављеном систему информисања и раног упозоравања пољопривредника, може допринети правовременом преносу информација до пољопривредних произвођача, чиме се може спречити штетни утицај климатских промена

Повезивањем са Национални саветом за климатске промене, Централним националним телом (focal point) за координацију и планирање адаптационих мера, као и са

научним сектором у области климатских промена, приоритетне мере адаптације ће бити изабране на прави начин и на основу вишекритеријумске анализе.

3) промовисање осигурања пољопривредних површина, усева и животиња

ПССС ће својим радом пружати подршку унапређењу осигурања у пољопривреди. Едукацијом пољопривредних произвођача, ПССС ће утицати на повећање степена развијености њихове свести о неопходности осигурања пољопривредних површина, усева и животиња, као једном од најефикаснијих видова заштите производње.

4. Повећање одрживости и ефикасности рада

Саветодавни систем на територији Републике Србије без територије АП Војводине, представља један сложен систем који је у свом саставу у 2020. години има 22 привредна друштва од којих је 19 основала Република Србија. Саветодавни систем чини и Овлашћена организације и Стручни савет за саветодавне послове и примењена истраживања у пољопривреди (у даљем тексту: Стручни савет). Координацију послова и праћење рада овог система врши министарство надлежно за послове пољопривреде - Група за саветодавство (у даљем тексту: Министарство).

Подизање нивоа одрживости и ефикасности рада оствариће се кроз унапређење рада институција, што ће допринети ефикаснијем спровођењу пољопривредне политике и коришћењу националних програма и програма Европске уније које се односе на подршке пољопривреди и руралном развоју.

Важност реформи институционалног оквира је значајнија и са становишта хармонизације националног система управљања у аграрној политици са стандардима Европске уније као предуслова за коришћење претприступних фондова Европске уније.

За достизање специфичног циља, како би се подигао ниво одрживости и ефикасности рада, неопходно је спровести следеће активности:

1) повећање броја саветодаваца, у складу са територијалним потребама и Стратегијом

Током претходног програмског периода број ангажованих саветодаваца у ПССС се повећавао али не у складу са стратешким опредељењем. Применом Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, бр. 68/15, 81/16 - УС и 95/18) онемогућено је повећање броја саветодаваца сваке године за 5% у складу са Стратегијом.

Табела 6. Преглед броја ангажованих саветодаваца у ПССС у периоду 2016-2020. године

Редни број	Година	Број ангажованих саветодаваца у ПССС
1.	2016.	189
2.	2017.	193
3.	2018.	193
4.	2019.	196
5.	2020.	206

Повећањем броја саветодаваца у периоду од 2021. до 2025. године, у складу са Стратегијом, повећаће се укупни број газдинстава обухваћених саветодавним радом.

Стратегијом је предвиђено годишње повећање броја саветодавца за 5%. У 2014. години број саветодаваца је својим радом обухватио 10 % укупно регистрованих газдинстава, а предвиђено је да 2024. године повећан број саветодаваца својим радом обухвати 30% газдинстава. Из Табеле 5. види се да је саветодавним радом у 2019. години обухваћено 80.352 корисника саветодавног рада, а овај број представља 25,66 % од укупног броја регистрованих пољопривредних газдинстава у Централној Србији у 2019. години³.

2) развој капацитета ПССС

Кроз подршку побољшању услова рада, обезбеђења опреме неопходне за обављање саветодавних послова, унапређења коришћења постојећих и развојем иновативних дигиталних алата, као и развојем дигиталних комуникацијских метода, постиће се техничко-технолошко побољшање у систему трансфера знања и информација, а самим тим и подизање ефикасности рада ПССС-а.

Ради јачања компетентности саветодаваца као пружаоца савета, информација и помоћи пољопривредним произвођачима наставиће се са њиховом континуираном едукацијом, при чему ће се непрестано вршити усклађивање и проширење едукативних и тренинг програма за стицање нових знања, унапређење постојећих знања и стицање саветодавних вештина.

Посебна пажња биће усмерена на добру пољопривредну праксу, добробит животиња, заштиту животне средине, очување здравља људи, животиња и биљака, добре пољопривредне и еколошке услове, Добре пољопривредне и еколошке услове (GAEC), одржавање земљишта у добром пољопривредном и еколошком стању, модернизацију пољопривредних газдинстава, развијање конкурентности, секторску интеграцију, иновације, тржишну оријентацију, маркетинг, продају и подстицање предузетништва.

Едукативни и тренинг програми за пољопривредне саветодавце укључиће и информације из законодавног оквира Европске уније у делу који се односи на Заједничку пољопривредну политику и рурални развој.

Селекција едукативних програма намењених саветодавцима биће рађена уз поштовање утврђених критеријума и уз посебно уважавање потреба корисника едукација.

3) унапређење система мониторинга и евалуације рада ПССС

Мониторинг и евалуацију рада ПССС у Републици Србији спроводи Овлашћена организација уз координацију Министарства. Све реализоване активности се бележе у софтверу „Пољосавети”. Мониторинг рада обавља се индиректно (увидом у софтвер, обрасце за бележење извршених саветодавних активности и досијеа саветодаваца, прегледом часописа, издатих билтена и портала које ПССС користе у свом раду), као и директно обиласком корисника саветодавних услуга, кроз присуство извођењу неких активности.

Вредновање и оцена саветодавног рада у Републици Србији заснива се на основу контроле испуњености планских активности саветодаваца. За оцену квалитета саветодавног рада, сваке године се спроводи анкета корисника саветодавних услуга.

---

³ Укупан број регистрованих пољопривредних газдинстава у Централној Србији у 2019. години износио је 313.093 на дан 10. децембар 2019. године.

Унапређењем постојећег система за праћење и евалуацију рада ПССС-а кроз унапређење дигиталних алата и програма за обраду података (софтвер), као и унапређење постојећих и изналажење нових модела за оцену квалитета и релевантности пружених савета, подиће се ниво одрживости и ефикасности рада ПССС.

4) развој ефикасног модела афирмације саветодавног рада

Како би се повећала мотивисаност пољопривредних произвођача да се информишу и усавршавају коришћењем саветодавног рада, у наредном програмском периоду развиће се ефикасни модел афирмације саветодавног рада који обухвата израду годишњег Плана промоције ПССС, чијим спровођењем се афирмише професија саветодавства. План ће обухватити активности које се односе на:

(1) унапређење и развој Портала ПССС Србије (у даљем тексту: Портал) креирањем и имплементацијом нових садржаја и алата, као и дељењем корисних садржаја на друштвеним мрежама;

(2) организовање учешћа и представљање ПССС на сајамским манифестацијама;

(3) визуелно брендирање ПССС коришћењем ознака препознатљивих за рад ПССС;

(4) организоване наступе на мас медијима у циљу промоције рада ПССС.

5) развој модела за организационе промене и реструктурисање ПССС

Анализом потреба за организационе промене и реструктурисање ПССС у циљу изналажења ефикасног система трансфера знања и информација који ће бити способан да одговори на проблеме и потребе корисника, посебна пажња усмерена је на питања потенцијалне децентрализације (географске и управљаче децентрализације) као и на питање функције Систем трансфера знања и информација, као и на њихов утицај на дистрибуцију саветодавних ресурса у подизању нивоа ефикасности ПССС.

У складу са израђеним препорукама за организационе промене и реструктурисање ПССС, Средњорочним програмом ће се подржати активности:

(1) процена потребе географске децентрализације на нивоу сваке појединачне ПССС

По питању Географске децентрализације, односно географске дистрибуције ПССС и доступности саветодаваца крајњим корисницима закључак анализе је да у тренутним околностима нема реалних потреба за системским моделима географске децентрализације и формалним измештањем појединих делова ПССС из регионалних центара у центре Јединица локалних самоуправа (у даљем тексту: ЈЛС). Такође, анализом је утврђено да методе обављања саветодавних послова значајно детерминишу потребу за географском децентрализацијом, те да већа примена метода групног рада и унапређење дигиталних комуникацијских метода, пропорционално смањује потребу да се физички буде ближи кориснику.

Средњорочним програмом ће се подржати рад на процени да ли у постојећој територијалној дистрибуцији постоје препреке за ефикаснији трансфер знања и

информација ка крајњим корисницима и потребе географске децентрализације на нивоу сваке појединачне ПССС.

(2) разматрање модела и опсега потенцијалне аутономије ПССС у планирању садржаја, механизма и динамике саветодавних активности и формирање Радне групе за децентрализацију саветодавних послова која би координисала међусобни дијалог Министарства, ПССС-а, Овлашћене организације и представника корисника саветодавног рада, а која би дала кључне препоруке за овај процес,

(3) анализа Система трансфера информација и знања у Републици Србији, улога, капацитета и међусобних односа учесника у овом систему; успостављање оперативних механизма и механизма опште и специфичне координације овим системом. Координацијом и дијалогом могу се прецизније дефинисати и поспешити односи који су од важног друштвеног интереса. Побољшања на релацији ПССС и Управе за аграрна плаћања (у даљем тексту: УАП), допринела би не само правовременом информисању корисника о њиховом статусу, правима и обавезама, већ би допринела и у перцепцији ПССС-а од стране корисника у смислу повећања поверења.

б) подршка процесима комерцијализације одређених послова ПССС

Анализом процене потреба за подршку процесима комерцијализације одређених послова ПССС-а израђене су препоруке које ће Средњорочни програм подржати:

(1) припремити ширу, партиципативну SWOT анализу (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats Analysis) међусобних веза власти и ПССС и улоге власти у саветодавном систему, уз наставак континуираног учешћа власти у саветодавном систему;

(2) развити сопствени модел комерцијализације дела саветодавних услуга који је заснован на локалном контексту и који узима у обзир специфичности територија на којима се спроводи уз укључивање критеријума минимума стандарда у оснаживању стручних капацитета ПССС као евентуални предуслов за даље суфинансирање дела послова из јавних буџетских средстава;

(3) приликом разматрања теме комерцијализације саветодавних услуга водити рачуна о трансверзалним темама као што су маргинализација и социјално искључивање појединих група и/или питања заштите животне средине, и рурални развој;

(4) адаптирани правни оквир да садржи смернице и препоруке за врсте послова и услуга које ПССС могу обављати комерцијално;

(5) израдити моделе комерцијализације дела саветодавних услуга у форми ширег друштвеног дијалога уз консензус свих заинтересованих страна;

(6) приликом припреме модела комерцијализације, размотрити механизме наставка подршке ПССС у оснаживању техничких капацитета;

(7) припремити план потенцијалне комерцијализације дела саветодавних услуга ПССС, који би подразумевао и техничку и менторску подршку ПССС у процесу преласка на делимично комерцијални модел пословања у пружању саветодавних услуга.

5. Повезивање и јачање сарадње са другим актерима значајним за развој пољопривреде и руралног развоја на подручју рада ПССС, националном и међународном нивоу

За ефикаснији трансфер знања и информација потребно је додатно унапредити сарадњу између институција које креирају знање (институти, универзитети), оних који финансирају, као и оних које преносе знање.

Сарадња између института и факултета са једне стране и ПССС са друге остварена је у периоду 2016-2020. године, у току које је Овлашћена организација реализовала 84 едукативних модула и радионица за пољопривредне саветодавце, од чега 36 за стицање нових знања, 36 за унапређење знања и 12 за стицање саветодавних вештина. Све ове едукације су обављене у сарадњи са експертима (189) са готово свих универзитета и института у земљи, домаћим партнерским институцијама (5), међународним донаторима (5), као и иностраним експертима (22).

Повезивање и јачање сарадње са другим актерима заинтересованим за развој пољопривреде и руралног развоја врши се на подручјима која су обухваћена радом ПССС, на националном и међународном нивоу како би се подстакао ефикасан и рационалнији систем приступа корисницима саветодавних услуга и трансфера знања.

За достизање специфичног циља, како би се постигло повезивање и јачање сарадње са другим актерима значајним за развој пољопривреде и рурални развој, неопходно је спровести следеће активности ради:

1) оснаживање постојеће сарадње са ЈЛС и изналажење нових модела сарадње засноване на јасно дефинисаним односима и улогама

Постојећа сарадња ПССС и ЈЛС углавном је у домену спровођења планираних едукација и обука од стране ПССС, а формално је успостављена Годишњим програмом развоја саветодавних послова у пољопривреди за 2018. годину у којем су дефинисане поједине саветодавне активности које се реализују у сарадњи са ЈЛС. У већини случајева ПССС има приступ канцеларијама и опреми којим располаже ЈЛС. Саветодаваци пружају помоћ пољопривредним произвођачима у остваривању права на коришћење подстицаја у складу са мерама подршке за спровођење пољопривредне политике које су ЈЛС утврдиле за подручје територије које покривају.

Реализовање сарадње ПССС и ЈЛС у континуитету, уз успостављену националну координацију, допринеће њиховом зближавању и увећању степена међусобног познавања рада и надлежности.

Успостављањем нових модела сарадње ПССС би се могла доделити значајнија улога у утврђивању јавних политика, тако да оне буду консултоване током израде и спровођења планских докумената, који се пре свега односе на пољопривреду и рурални развој, чиме би се омогућило и заступање интереса пољопривредних произвођача.

2) наставак праксе и изналажење нових механизма за снажније укључивање корисника услуга у процес дефинисања саветодавног оквира

У периоду 2016 - 2020. године, приликом израде свих подзаконских аката и планских докумената у области саветодавства, у свим радним групама учествовали су представници свих заинтересованих страна, па и представници пољопривредних произвођача тј. корисници саветодавног рада. Спровођен је транспарентан процес

консултација са свим заинтересованим странама и циљаним групама, водећи рачуна да се омогући остваривање њихових интереса.

У истом периоду у раду Стручног савета, које представља тело које се налази на врху пирамиде саветодавног оквира јер предлаже политику развоја и начин финансирања саветодавних послова и примењених истраживања у пољопривреди, учествовали су представници корисника саветодавног рада.

Неопходно је наставити са праксом укључивања корисника саветодавног рада у процес дефинисања саветодавног оквира.

Такође, треба дефинисати нове механизме за снажније укључивање корисника у процес дефинисања саветодавног оквира, а исте спустити са националног на локални ниво како би се подигао ниво транспарентности и одговорности свих учесника у саветодавном процесу, од планирања до спровођења политике у области саветодавства.

3) јачање сарадње са Групацијом за трансфер знања у пољопривреди, Привредна комора Србије

Кроз сарадњу ПССС са Групацијом за трансфер знања у пољопривреди, Привредна комора Србије (у даљем тексту: Групација) могу се добити релевантне и правремене информације о потребама привреде и специфичним захтевима тржишта везаним за пољопривредно прехранбене производе, анализе тржишта, повезивање са другим гранама привреде Републике Србије, као и друге информације које могу допринети унапређењу постојећих и дефинисању нових саветодавних услуга. Групација може допринети и реализацији одређених иницијатива ПССС које су значајне за унапређење саветодавног рада и стварање простора за лакше и праведније услове пословања, и то од дефинисања одређених захтева, кроз заступање интереса ПССС пред другим институцијама и организацијама у земљи и иностранству, до саме њихове конкретизације.

Средњорочни програм ће подржати и унапређење постојеће сарадње са регионалним привредним коморама, која се сада заснива на организацију и реализацију заједничких догађаја и манифестација.

4) јачање сарадње између ПССС и институција и организација надлежних за подстицаје усмерене ка руралним подручјима, у погледу планирања подстицаја и постављања критеријума за остваривање права на подстицаје

У претходном програмском периоду успостављена је неформална сарадња Сектора за рурални развој и ПССС у погледу планирања подстицаја и постављању критеријума за остваривање права на исте. У овом процесу ПССС представља медијатора између пољопривредних произвођача и Министарства.

Овим програмом треба дати подршку успостављању формалне сарадње ПССС са Министарством и ЈЛС у погледу планирања подстицаја и постављања критеријума за остваривање права на подстицаје.

5) подршка успостављању и оснаживању сарадње ПССС и Овлашћене организације са креаторима знања; истраживачким институтима, пољопривредним факултетима, вишим и средњим стручним школама

Сарадња ће се нарочито подржавати када је реч о:

(1) реализацији Плана усавршавања пољопривредних саветодаваца и пољопривредних произвођача кроз извођење едукативних програма и модула;

- (2) реализацији унапређење система креирања и преноса знања кроз развој техничко-технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју;
- (3) процени образовних потреба и дисеминацији резултата истраживања у пољопривреди;
- (4) ефективној дистрибуцији и усклађивању механизма доступности резултата истраживања пољопривредним произвођачима;
- (5) ревизији и дисеминацији информација из области пољопривреде и руралног развоја неопходних за произвођаче и становнике руралних подручја.

б) подршка међународној сарадњи

У периоду 2016-2020. године, Овлашћена организација, Институт за примену науке у пољопривреди, је као представник Републике Србије постао члан EUFRAS-а (European Forum for Agricultural and Rural Advisory Services), који представља европску мрежу саветодавних служби за пољопривреду и рурални развој са 54 чланова из 30 земаља основану са циљем развоја саветодавних услуга у Европи, успостављање сарадње са истраживачким организацијама, развоја сарадње и размене искустава између саветодаваца, утицаја на креирање политике, помоћ пољопривредним произвођачима и селу.

Овлашћена организација, Институт за примену науке у пољопривреди, је као представник Републике Србије у EUFRAS постао партнер СЕCRA (Certificate for European Consultants in Rural Areas) Европског система сертифицивања саветодаваца у области руралног развоја и провајдер (испоручилац) модула СЕCRA, а од октобра 2019. године је званично акредитована институција у овом делу западног Балкана за тренинг саветодаваца по овом моделу сертификације.

Такође, Република Србија је постала и члан SEASN-а (South Eastern Europe Advisory Service Network), Мреже саветодавних служби Југоисточне Европе, која представља мрежу удружења пољопривредних саветодавних служби, пољопривредних комора, пољопривредних института, факултета и невладиних организација. Чланство је представљено кроз Овлашћену организацију, Институт за примену науке у пољопривреди, као представника Републике Србије. Броји укупно 12 чланова из девет земаља, а основана је са циљем повећања ефикасности пољопривредних саветодавних услуга, размене знања и искустава саветодавних служби на разумљивим локалним језицима, лакше сарадње са сличним организацијама у региону и Европи, регионалне сарадње на пројектима.

У претходном програмском периоду саветодавном систему пружена је помоћ у реализацији семинара ПССС и едукативних модула од стране Амбасаде Краљевине Холандије и Амбасаде Канаде, као и кроз многе пројекте финансиране од стране међународно познатих и признатих организација:

- 1) The Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC), Пројекат „Rural and Regional Development Support to Serbia” RRDS;
- 2) Немачке банке за обнову и развој KfW , Пројекат „Development of Financial System in Rural Areas in Serbia (SRFP)”;
- 3) USAID „Пројекат за конкурентну привреду”;
- 4) Regional Rural Development Standing Working Group of South-Eastern Europe (SWG RRD), Пројекат „Развој капацитета саветодавне службе на западном Балкану у циљу подршке учешћа у IPARD Програму”.

Саветодавни систем је био обухваћен и кроз IPA и TAIEХ програме.

Код већ успостављене међународне сарадње Средњорочни програм ће пружити подршку јачању ефикасне размене искустава и знања у области саветодавства на међународном нивоу.

Средњорочни програмом ће се пружити подршка успостављању међународне сарадње са осталим институцијама и организацијама из области саветодавства.

III. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И РОКОВИ

За праћење реализације активности, ради достизања постављених циљева у одређеном временском року, предвиђени су и индикатори који су дати у табеларним приказима:

1) Табела 7. Очекивани резултати, показатељи и рокови за повећање конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава и других учесника у руралној економији (у даљем тексту: Табела 7);

2) Табела 8. Очекивани резултати, показатељи и рокови за подршку јачању свести о здрављу биља и производњи здравствено безбедне хране (у даљем тексту: Табела 8);

3) Табела 9. Очекивани резултати, показатељи и рокови за подршку смањењу утицаја климатских промена на пољопривредну производњу даљем тексту: Табела 9);

4) Табела 10. Очекивани резултати, показатељи и рокови за повећање одрживости и ефикасности рада (у даљем тексту: Табела 10);

5) Табела 11. Очекивани резултати, показатељи и рокови за повезивање и јачање сарадње са другим актерима значајним за развој пољопривреде и рурални развој (у даљем тексту: Табела 11).

Табела 7.

Редни број	Резултат	Јединица	⁴ Полазна вредност (2019/2020. година)	Очекивана вредност (2025. година)	Извор	Рок
1.	Повећан број корисника саветодавног рада					
1.1.	Кроз подршку раду група и удружења	број формираних група и удружења	225 ⁴	повећање за 10% у односу на полазну вредност	Пољосавет ⁵	средњи

⁴ Полазна вредност (2019/2020. година). У колони Полазна вредност (2019/2020. година) представљене су поједине вредности индикатора за 2019. годину, из разлога што одређени подаци за 2020. годину нису потпуно обрађени у моменту израде овог програма.

⁵ „Пољосавет” је база података о обављеним саветодавним пословима, пољопривредним саветодавцима, пољопривредним произвођачима којима се пружа савет и информација, одабраним газдинствима, саветодавним модулима, задругама и удружењима.

1.2.	Коришћењем иновативних технологија комуникације	све ПССС и Овлашћена организација примењују портал као дигиталну платформу, Google Meet, Zoom, StreamYard, и други дигитални алат	0	23	Овлашћена организација, ПССС	дуги
1.3.	Коришћењем телевизијских и радио наступа	број телевизијских и радио наступа	3502 ⁴	повећање за 20% у односу на полазну вредност	Овлашћена организација, ТВ, радио	дуги
1.4.	Коришћењем штампаних и ел. медија и портала	број објављених текстова	3897 ⁴	повећање за 20% у односу на полазну вредност	Овлашћена организација, портал, билтен, часописи	средњи
1.5.	Коришћењем портала као дигиталне едукативне платформе	број посета/број преузетих садржаја	539.344 ⁴	Повећање за 20 % у односу на полазну вредност	Портал	средњи
1.6.	Коришћењем фејсбука и инстаграма ПССС	број пратилаца фејсбука и инстаграма страницама ПССС	4127 (fb) ⁴ 1193 (Ig)	Повећање за 20% у односу на полазну вредност	фејсбук и инстаграм ПССС	дуги
2.	Број креираних саветодавних модула	укупан број креираних саветодавних модула	7 ⁴	10	Овлашћена организација	дуги
3.	Одржане едукације за пољопривреде произвођаче по тематским областима из текста	број одржаних едукација/број едукованих	1.076 /10.015	Повећање за 20% у односу на полазну вредност	Овлашћена организација	дуги
4.	Селекција едукативних програма уз уважавање потреба корисника саветодавног рада	број спроведених анкета годишње	1	6 (једна годишње)	Овлашћена организација	кратки
5.	Развијен метод планирања, постављања, извођења огледа обраде података и располагања са истим	број метода	0	1-3	Министарство	дуг

6.	Унапређен систем прикупљања и обраде техничко-технолошких и економских података на газдинствима	број газдинстава	1140	Сва одабрана газдинства у 2025.	Пољосовет	дуг
----	---	------------------	------	---------------------------------	-----------	-----

Табела 8.

Редни број	Резултат	Јединица	Полазна вредност (2020. година)	Очекивана вредност (2025. година)	Извор	Рок
1.	Реализовани едукативни модули за пољопривредне саветодавце из области заштите биља на тему интегралне заштите биља	број едукативних модула/број едукованих саветодаваца	5/80	Повећање за 20% у односу на полазну вредност	Овлашћена организација	дуги
2.	Унапређен капацитет ПИС-а					
2.1.	Повећан број ПССС које обављају прогнозно извештајне послове	број ПССС	16	19	Министарство	дуги
2.2.	Повећан број извршилаца у ПИС-у	број извршилаца	16	38	Министарство	дуги
2.3.	Повећан број обука за извршиоце прогнозно извештајних послова	број дана обуке	50	Повећање за 20% у односу на полазну вредност	Координациони центар за ПИС	дуги
2.4.	Развијен и унапређен систем обраде података	софтвер	0	1	Министарство	дуги
2.5.	Повећан број корисника ПИС-а	број примаоца СМС порука	5972	Повећање за 50% у односу на полазну вредност	Координациони центар за ПИС	дуги
3.	Успостављање и развој сарадње са научноистражива	укупан број институција	4	Повећање за 20% у односу на	Координациони центар за ПИС	дуги

	чким и образовним институцијама у области здравља биља			полазну вредност		
--	--	--	--	------------------	--	--

Табела 9.

Редни број	Резултат	Јединица	Полазна вредност (2020. година)	Очекивана вредност (2025. година)	извор	Рок
1.	Реализоване едукације за пољопривредне саветодавце на тему смањењу утицаја климатских промена на пољопривредну производњу	број модула/ број едукованих саветодаваца	2/80	Повећање за 20% у односу на полазну вредност	Овлашћена организација	Дуги
2.1.	Укључен ПССС у успостављен систем информисања и раног упозоравања пољопривредника	потписан протокол са службом / број саветодаваца	0/0	1/100	Министарство	Дуги
2.2.	Успостављена сарадња са Национални саветом за климатске промене, Централним националним телом (focal point) за координацију и планирање адаптационих мера	потписан протокол са службом	0	1	Министарство	Дуги
3.	Повећан број корисника осигурања у укупном броју саветодавних услуга	% осигураних у укупном броју одабраних, FADN и газдинстава која учествују у саветодавном модулу	Нема податка	20% од укупног броја одабраних, FADN и газдинстава која учествују у саветодавном модулу у 2025.	Пољосавет	Дуги

Табела 10.

Редни број	Резултат	Јединица	Полазна вредност (2020. година)	Очекивана вредност (2025. година)	Извор	Рок
1.	Повећан број саветодаваца	број саветодаваца	206	262	Министарство	дуги
2.	Унапређене ПССС у техничко-технолошком смислу					
2.1.	Повећање подстицаја за унапређење услова рада, набавку опреме, аутомобила и др.	износ подстицаја за унапређење услова рада, набавку опреме, аутомобила и др. (дин)	112.324.815	Полазна вредност увећана најмање 20%	Министарство	дуги
2.2.	Обезбеђена опреме за коришћење иновативних дигиталних алата	број ПССС	0	23	Министарство	дуги
2.3.	Успостављене стандардизоване дигиталне комуникацијске методе	број метода/све ПССС и овлашћена организација примењују једну или све методе	0/0	3/23	Овлашћена организација	средњи
2.4.	Одржане едукације за саветодавце по тематским областима из текста	број едукативних модула/број едукованих саветодаваца	45/189	50/262	Овлашћена организација	дуги
2.5.	Селекција едукативних програма уз уважавање потреба саветодаваца	број спроведених анкета за саветодавце	5	10	Овлашћена организација	дуги
3.	Унапређен систем мониторинга и евалуације					
3.1.	Повећање подстицаја за унапређење софтвера за	износ подстицаја за унапређење софтвера (дин)	2.102.394	Полазна вредност увећана најмање 50%	Министарство	дуги

	мониторинг и евалуацију					
3.2.	Припремљен предлог модела за оцену квалитета и релевантности пружених савета и услуга,	израђен документ	0	2	Министарство	дуги
4.	Развијен ефикасан модел афирмације	израђен документ	0	1	Министарство	средњи
4.1.	Повећање подстицаја за унапређење портала	износ подстицаја за унапређење портала (дин)	7.700.000	Полазна вредност увећана најмање 20%	Министарство	дуги
4.2.	Промовисан рад ПССС на сајамским манифестацијама	број сајмова	0	5	Министарство	дуги
4.3.	Реализовани наступи ПССС на мас медијима у циљу промоције рада	број промо филмова емитованих ТВ са националном фреквенцијом	0	1	Министарство	дуги
5.	Развијен модел за организационе промене и реструктурисање ПССС	предлог модела- израђен документ уз поштовање свих препорука извршене анализе	0	1	Министарство	дуги
6.	Пружена подршка процесима комерцијализације одређених послова ПССС	израђен документ „Комерцијализација послова ПССС., уз поштовање свих препорука извршене анализе	0	1	Министарство	дуги

Табела 11.

Редни број	Резултат	Јединица	Полазна вредност (2020. година)	Очекивана вредност (2025. година)	Извор	Рок
1.	Успостављени нови модели сарадње ПССС и ЈЛС	број ЈЛС са којим је успостављена сарадња	0	116	Министарство /ЈЛС	дуги
2.	Успостављени нови механизам за укључивање корисника саветодавног рада у процесе дефинисања саветодавног оквира	израђена листа механизма	0	1	Министарство	дуги
3.	Покренуте иницијативе Групације за трансфер знања у пољопривреди	број иницијатива	2	8	Овлашћена организација Министарство ПКС	дуги
4.	Дефинисан модел формалне сарадње Сектора за РР, ПССС и Овлашћене организације	број формалних радних тела која креирају подстицаје у којима су ПССС и Овлашћена организација заступљени	0	2	Министарство	дуги
5.	Ојачана сарадња са креаторима знања; истраживачким институтима, пољопривредним факултетима, вишим и средњим стручним школама					
5.1.	План усавршавања пољопривредних саветодаваца и пољопривредних произвођача реализован у сарадњи са	број предавача и научноистраживачких и образовних установа	43 предавача са 7 факултета 63 предавача са 8 института	Полазна вредност увећана најмање 10%	Овлашћена организација	дуги

	научноистраживачким установама					
5.2.	ПССС, Овлашћена организација реализовали техничко-технолошке, примењене, развојне и иновативне пројекте у пољопривреди и руралном развоју у сарадњи са научноистраживачким установама	број пројеката	50	Полазна вредност увећана најмање 10%	УАП	дуги
6.	Унапређена међународна сарадња	број меморандума, заједничких пројеката, заједничких активности	10		Овлашћена организација	дуги

IV. НАЧИН ФИНАНСИРАЊА

Висина и извори средстава за спровођење Средњорочног програма обезбеђује се за сваку годину у буџету Републике Србије, у складу са билансним могућностима буџета Републике Србије, односно лимитима које Министарство финансија буде утврдило за Министарство, а путем доношења годишњег програма. Средства за реализацију Средњорочног програма развоја обезбеђују се и из донаторских средстава.